ADDYSG A GWELLA IECHYD CYMRU
YSGOL MEDDYGAETH, PRIFYSGOL CAERDYDD
YSGOL FEDDYGOL PRIFYSGOL ABERTAWE

Cytundeb Hyfforddwyr Meddygol Cymru Gyfan

(Gofal Eilaidd ac Addysg Israddedig)

Yn cymryd lle'r Cytundeb Goruchwyliaeth Addysgol a'r Cytundeb Goruchwyliaeth Glinigol Benodol

Mae'r ddogfen hon yn ffurfio Cytundeb (ar ffurf a gydnabyddir gan GIG Cymru ac sy'n cydymffurfio â fframwaith rheoleiddio'r Cyngor Meddygol Cyffredinol ar gyfer hyfforddiant) rhwng Hyfforddwr cydnabyddedig, Darparwr Addysg Lleol a Threfnydd Addysg, ynghylch trefniadau a chefnogaeth ar gyfer datblygu a darparu addysg feddygol israddedig a hyfforddiant meddygol ôl-raddedig o ansawdd uchel mewn gofal eilaidd. Gan hynny, mae'r partïon yn cytuno i weithredu yn unol â rolau a chyfrifoldebau'r Hyfforddwr cydnabyddedig, y Darparwr Addysg Lleol a'r Trefnydd Addysg a ddiffiniwyd yn y Cytundeb.

Addysg a Gwella Iechyd Cymru
Tŷ Dysgu, Cefn Coed, Nantgarw, Caerdydd, CF15 7QQ

☎ 03300 584 210 heiw.sre@wales.nhs.uk HEIW_NHS HEIW

Diben y Cytundeb

Ym mis Awst 2012, cyhoeddodd y Cyngor Meddygol Cyffredinol (GMC) fanylion trefniadau newydd ar gyfer rhoi cydnabyddiaeth ffurfiol i Hyfforddwyr meddygol mewn gofal eilaidd (ac mewn gofal sylfaenol i'r rheiny nad ydynt yn hyfforddwyr Meddygon Teulu cymeradwy).[1] Mae'r trefniadau'n berthnasol i Hyfforddwyr mewn pedair rôl benodol (a ddiffiniwyd yn *Atodiad 1*):

Addysg israddedig

- Y rhai sy'n gyfrifol am oruchwylio cynnydd myfyrwyr ym mhob ysgol feddygol
- Y cydlynwyr arweiniol ym mhob Darparwr Addysg Lleol

Hyfforddiant ôl-raddedig

- Goruchwylwyr Addysgol Penodol
- Goruchwylwyr Clinigol Penodol

Nod y Cytundeb yw darparu 'hyblygrwydd' rhwng rolau hyfforddiant a threfniadau i hyrwyddo gallu unigolion i gyflawni rolau hyfforddiant ychwanegol yn amodol ar dderbyn cydnabyddiaeth.

Trwy lofnodi'r Cytundeb hwn a bodloni'i ofynion, bydd meddygon sy'n cyflawni un neu ragor o'r pedair rôl yn cael cydnabyddiaeth **Hyfforddwr** yng Nghymru. Mae gan Drefnwyr Addysg ddyletswydd i gynnig Hyfforddwyr i gael eu cydnabod yn ffurfiol gan y rheoleiddiwr (y GMC) a chadarnheir bod y GMC wedi cydnabod y statws Hyfforddwr hwn trwy nodyn yng nghofnod y llofnodwr ar gofrestr feddygol y GMC, sy'n dweud '*Mae'r meddyg dan sylw yn hyfforddwr sydd wedi'i gydnabod gan y GMC'.*

Trwy lofnodi'r Cytundeb hwn, mae pob parti'n dangos ei ymrwymiad i rôl bwysig yr Hyfforddwr ac i ddarparu addysg a hyfforddiant o ansawdd uchel, yn ogystal â chyfrannu at greu amgylchedd dysgu addas ar gyfer myfyrwyr a meddygon dan hyfforddiant, gan arwain, yn y pen draw, at wella diogelwch cleifion a gwella ansawdd gofal cleifion. Bydd y Cytundeb hefyd yn gwella'r cyfathrebu a'r atebolrwydd rhwng y rheiny sy'n gyfrifol am ddarparu a chefnogi addysg a hyfforddiant. Bydd yn codi proffil addysg feddygol israddedig a hyfforddiant meddygol ôl-raddedig yng Nghymru, gan wneud y wlad yn gyrchfan fwy deniadol i israddedigion ac ôl-raddedigion a gwella recriwtio a chadw staff.

Mae'r Cytundeb yn sylfaenol i wella ansawdd addysg feddygol israddedig a hyfforddiant meddygol ôl-raddedig yng Nghymru trwy godi proffil rôl yr Hyfforddwr a'i gwneud yn fwy amlwg, a chydnabod y baich gwaith sydd ynghlwm wrth gefnogi myfyrwyr a goruchwylio gweithwyr dan hyfforddiant. Dylai fod cyflawni'r Cytundeb yn cyfrannu at gysondeb a thryloywder y ddarpariaeth addysg a hyfforddiant ar draws y Darparwyr Addysg Lleol yng Nghymru, gyda'r tri Threfnydd Addysg (Ysgol Meddygaeth Prifysgol Caerdydd, Ysgol Feddygol Prifysgol Abertawe ac Addysg a Gwella Iechyd) yn ei gydlynu ac yn rheoli'i ansawdd ar ran Llywodraeth Cymru a GIG Cymru. Gan hynny, mae'n gyfraniad pwysig at ymgyrch 'Hyfforddi, Gweithio, Byw.'[2] Llywodraeth Cymru ac yn cefnogi'r Adolygiad Seneddol o Iechyd a Gofal Cymdeithasol yng Nghymru[3].

Bydd yn fodd hefyd i bartïon ddarparu tystiolaeth bod y gofynion a ddiffinnir yn nogfen y GMC ynghylch hyrwyddo rhagoriaeth[4], sy'n disgrifio'r safonau ar gyfer darparu addysg a hyfforddiant meddygol israddedig ac ôl-raddedig ac 'ymddygiad proffesiynol ac addasrwydd i ymarfer'[5] yn cael eu bodloni; a'u galluogi, trwy hynny, i gyflawni eu rhwymedigaethau statudol. Ar ben hynny, bydd y ddogfen hon yn cefnogi Darparwyr Addysg Lleol o ran eu gwaith rheoli ansawdd wrth iddynt gefnogi, rheoli a darparu adnoddau ar gyfer rôl addysgol Hyfforddwyr, a bydd yn gymorth iddynt ddangos eu bod yn cydymffurfio â Safonau Iechyd a Gofal[6] Llywodraeth Cymru. Dylid rhoi'r Cytundeb ar waith oni bai bod y rhesymau dros amrywio hynny wedi'u cyfiawnhau'n glir a'u hegluro i'r Trefnwyr Addysg.

[1] Cyngor Meddygol Cyffredinol - 'Recognising and approving trainers: the implementation plan' (Awst 2012)
[2] Llywodraeth Cymru - Hyfforddi. Gweithio. Byw. https://www.trainworklive.wales (cyrchwyd ddiwethaf: Hydref 2018)
[3] Llywodraeth Cymru - 'Chwyldro o'r Tu Mewn: Trawsnewid Iechyd a Gofal yng Nghymru' (Ionawr 2018)
[4] Cyngor Meddygol Cyffredinol - 'Promoting excellence: standards for education and training' (Gorffennaf 2015)
[5] Cyngor Meddygol Cyffredinol - 'Professional behaviour and fitness to practise' (Mai 2016)
[6] Llywodraeth Cymru - 'Safonau Iechyd a Gofal' (Ebrill 2015)

Cwmpas y Cytundeb

Bydd holl lofnodwyr y Cytundeb yn parhau i gael eu rhwymo gan eu contractau cyflogaeth. Dylai meddygon gydymffurfio hefyd â chanllawiau proffesiynol y GMC ar 'Arfer Meddygol Da'[7] ac 'Arweinyddiaeth a rheolaeth ar gyfer pob meddyg'[8]. Nid yw'r trefniadau ar gyfer rhoi cydnabyddiaeth i Hyfforddwyr yn newid y gofynion y disgwylir i feddygon eu cyflawni ac a ddisgrifir yn y dogfennau ynghylch canlyniadau ar gyfer graddedigion[9] a'r fframwaith galluoedd proffesiynol cyffredinol[10].

Bwriedir bod y Cytundeb hwn yn cael ei lofnodi gan unigolion sy'n cyflawni un neu ragor o'r rolau Hyfforddwr neu gan unigolion sy'n disgwyl bod yn Hyfforddwyr gweithredol ymhen cyfnod rhesymol o amser ac sydd am fod yn Hyfforddwyr mwy proffesiynol a gweithio tuag at y gofynion sydd wedi'u cynnwys yn y ddogfen hon.[11] Diffinnir pwy sy'n gymwys i gyflawni'r rolau yn *Atodiad 2.*

Mae'r Cytundeb hwn yn ymwneud yn benodol â Hyfforddwyr ym maes meddygaeth israddedig a hyfforddiant meddygol ôl-raddedig Sylfaen, Craidd ac Uwch (gan gynnwys hyfforddiant llai nag amser llawn) yn y pedair rôl benodol y mae'r GMC yn eu cydnabod.

Nid yw'n ymwneud â hyfforddiant Ymarfer Meddygol nac Ymarfer Deintyddol. Fodd bynnag, er bod y GMC yn darparu cymeradwyaeth ar wahân i Feddygon Teulu sy'n gweithredu fel 'Hyfforddwyr Meddygon Teulu' o dan y ddeddf feddygol, bydd gofyn bod Meddygon Teulu sy'n darparu hyfforddiant mewn amgylchedd gofal eilaidd neu'n hyfforddi myfyrwyr meddygol israddedig (a heb gael eu cymeradwyo eisoes gan y rheoleiddiwr fel Hyfforddwyr Meddygon Teulu) yn cael eu cydnabod trwy'r Cytundeb hwn.

Nid yw'n berthnasol i Hyfforddwyr grwpiau heblaw myfyrwyr meddygol israddedig neu hyfforddeion meddygol ôl-raddedig, gan gynnwys graddau Meddygon Arbenigol neu fyfyrwyr cynlluniau Cymrodoriaeth hyfforddiant.

Nid yw'r Cytundeb yn cwmpasu rolau eraill sy'n ymwneud â rheoli a darparu addysg a hyfforddiant meddygol gan gynnwys, ond heb eu cyfyngu i'r canlynol: Goruchwylydd Clinigol ('sesiynol'), Athro Clinigol, Arweinydd Cyfadran a Thiwtor Coleg. Nid yw chwaith yn cwmpasu meddygon eraill y mae eu hymarfer yn cyfrannu at addysgu, hyfforddi neu oruchwylio myfyrwyr neu hyfforddeion.

Trwy lofnodi'r Cytundeb hwn, mae'r Trefnwyr Addysg yn ymrwymo i sicrhau y caiff ei fonitro a'i adolygu'n barhaus, gan ymateb i'r newidiadau sydd ar waith mewn addysg feddygol yn y Deyrnas Unedig gan gynnwys themâu, safonau a pholisïau sy'n dod i'r golwg. Bydd hyn yn cynnwys craffu ar unrhyw fersiynau newydd o ddogfennau perthnasol, gan roi sylw i unrhyw newidiadau a'u hadlewyrchu, os byddant yn arwyddocaol, mewn diwygiadau i'r Cytundeb.

Bydd y Trefnwyr Addysg yn cytuno i roi gwybod i Ddarparwyr Addysg Lleol a Hyfforddwyr am newidiadau perthnasol a fydd yn effeithio ar eu hymarfer yn dilyn cyhoeddi'r Cytundeb.

Er bod hyn y tu hwnt i gwmpas y Cytundeb hwn, bydd y Trefnwyr Addysg yn ymrwymo i gyfrannu at yr agenda ehangach o ran cydnabod hyfforddwyr, gan gynnwys ymgysylltu â thrafodaethau a fforymau cenedlaethol a rhyngwladol perthnasol a chyfrannu at ddatblygu 'llwybrau gyrfa' ar gyfer Hyfforddwyr, cydnabod rolau Hyfforddwyr y tu hwnt i'r pedwar categori a gydnabyddir gan y GMC (gan ddefnyddio'r Cytundeb hwn fel fframwaith posibl i'w fabwysiadu neu ei ehangu), ac ystyried rôl yr Hyfforddwr meddygol mewn gweithleoedd amlddisgyblaeth.

---

7 Cyngor Meddygol Cyffredinol - 'Arfer Meddygol Da' (Mawrth 2013, Diweddarwyd Ebrill 2014)

8 Cyngor Meddygol Cyffredinol - 'Arweinyddiaeth a rheolaeth ar gyfer pob meddyg' (Ionawr 2012)

9 Cyngor Meddygol Cyffredinol - 'Outcomes for graduates' (Mehefin 2018)

10 Cyngor Meddygol Cyffredinol - ' 'Generic professional capabilities framework' (Mai 2017)

11 Dim ond Hyfforddwyr gweithredol sydd â'r hawl i gael amser yn eu cynllun swydd i gyflawni rôl Hyfforddwr.

Y TREFNYDD ADDYSG

Mae'r GMC yn diffinio Trefnwyr Addysg fel deonau ôl-raddedig ac ysgolion meddygol sy'n gyfrifol am gydnabod hyfforddwyr mewn pedair rôl benodol, yn unol â gofynion y GMC o ran cydnabod a chymeradwyo hyfforddwyr. Mae Trefnwyr Addysg yn cydweithio i gydnabod hyfforddwyr lle ceir gorgyffwrdd rhwng grwpiau o hyfforddwyr.

I gefnogi darparu addysg a hyfforddiant meddygol o ansawdd uchel, mae gan y Trefnydd Addysg gyfrifoldeb i wneud y canlynol:

- **Cydgysylltu** â Darparwyr Addysg Lleol yn unol â'r trefniadau y cytunwyd arnynt ar gyfer cydnabod Hyfforddwyr, a gweithio gyda'r Darparwyr Addysg Lleol i gasglu gwybodaeth am Hyfforddwyr a'i rhannu.
- Gweithio gyda Darparwyr Addysg Lleol i ddatblygu a disgrifio'r meini prawf cymhwysedd a **dethol** unigolion i gyflawni rôl Hyfforddwr
- Hyrwyddo ymwybyddiaeth a **chydnabyddiaeth** o rôl yr Hyfforddwr
- Datblygu trefniadau **sefydlu** ar gyfer rôl yr Hyfforddwr (ar gyfer Hyfforddwyr sydd newydd gael eu dewis)
- Cefnogi cynnal **cronfa ddata** o Hyfforddwyr, â mynediad ar y cyd priodol ar gyfer Darparwyr Addysg Lleol
- Monitro a rheoli ansawdd yr **amser** a ddarperir mewn cynlluniau swyddi ar gyfer cyflawni rôl Hyfforddwr
- Cefnogi a chyfeirio pobl at weithgareddau **datblygu proffesiynol** sy'n berthnasol i rôl yr Hyfforddwr (yng nghyd-destun meysydd Fframwaith Academi'r Addysgwyr Meddygol (AoME)[12]) a sefydlu system i sicrhau ansawdd a chydnabod hyfforddiant ar gyfer Hyfforddwyr, gan ddadansoddi anghenion fel y bydd angen a monitro nifer yr hyfforddwyr sy'n derbyn hyfforddiant yn gysylltiedig â'r rôl
- Hyrwyddo **arfarniad** blynyddol o rôl yr Hyfforddwr trwy drefn arfarnu'r GIG a monitro'r ddarpariaeth a sicrhau bod arfarnwyr wedi'u paratoi yn ddigonol i arfarnu rolau Hyfforddwyr
- Rhoi prosesau **rheoli ansawdd** ar waith yng nghyswllt goruchwylio a hyfforddi a chyhoeddi gwybodaeth berthnasol o ffynonellau allanol ynghylch rheoli ansawdd, gan gynnwys canlyniadau Arolwg Hyfforddwyr Cenedlaethol y GMC
- Sicrhau y darperir systemau sy'n fodd i Hyfforddwyr a Darparwyr Addysg Lleol roi **adborth** i'r Trefnwyr Addysg yn ôl y gofyn
- Darparu strwythurau a phrosesau **cymorth** i Hyfforddwyr a Darparwyr Addysg Lleol, a sicrhau bod partïon yn gwybod sut mae cael mynediad at y cymorth hwn.
- Darparu a chefnogi trefniadau i Hyfforddwyr a Darparwyr Addysg Lleol **gydgysylltu** â'i gilydd er mwyn sicrhau ymagwedd gyson at ddarparu addysg a hyfforddiant a rhannu arfer da ar draws meysydd arbenigol, proffesiynau a Darparwyr Addysg Lleol
- Cydgysylltu â Darparwyr Addysg Lleol ynghylch pryderon am Hyfforddwyr unigol, a rhoi camau **adfer** ar waith, lle bydd hynny'n briodol
- Darparu system ar gyfer **penderfynu** na ddylai unigolion barhau i fod yn Hyfforddwyr a thynnu'r gydnabyddiaeth yn ôl, a gweithdrefn ar gyfer apelio yn erbyn y penderfyniadau hyn, gan adeiladu ar drefniadau presennol
- Cydnabod, hyrwyddo a **gwobrwyo** arloesedd a rhagoriaeth wrth gyflawni rôl Hyfforddwr
- Ymrwymo i **reoli** addysg a hyfforddiant meddygol (a'u datblygu) trwy fodloni darpariaethau unrhyw Ddisgwyliadau neu Gytundeb Lefel Gwasanaeth gyda Darparwyr Addysg Lleol a'r gwaith comisiynu cysylltiedig.
- **Rhoi adroddiadau** rheolaidd i'r GMC ynghylch gweithredu trefniadau cydnabod Hyfforddwyr a chydweithredu â'r GMC o ran sicrhau ansawdd y gwaith hwn.

[12] Academi'r Addysgwyr Meddygol - 'A Framework for the Professional Development of Postgraduate Medical Supervisors' (Tachwedd 2010)

Y DARPARWR ADDYSG LLEOL (BWRDD IECHYD LLEOL NEU YMDDIRIEDOLAETH GIG)

Mae Darparwyr Addysg Lleol (Byrddau Iechyd Lleol neu Ymddiriedolaethau GIG Cymru) yn gyfrifol am gynnal a chefnogi addysg a hyfforddiant meddygol israddedig ac ôl-raddedig, gan sicrhau bod myfyrwyr a hyfforddeion yn derbyn addysg a hyfforddiant sy'n bodloni safonau lleol, cenedlaethol a phroffesiynol. Darperir yr hyfforddiant o ddydd i ddydd ar y lefel hon.

I gefnogi darparu addysg a hyfforddiant meddygol o ansawdd uchel, mae gan y Darparwr Addysg Lleol gyfrifoldeb i wneud y canlynol:

- **Cydgysylltu** â'r Trefnwyr Addysg yn unol â'r trefniadau y cytunwyd arnynt ar gyfer cydnabod Hyfforddwyr, a gweithio gyda'r Trefnwyr Addysg i gasglu gwybodaeth am Hyfforddwyr a'i rhannu.
- **Nodi'r** unigolion sy'n cyflawni rolau Hyfforddwyr ar hyn o bryd a dewis unigolion i berfformio'r rolau
- Sicrhau bod **digon** o Hyfforddwyr ar gael i hyfforddi
- **Cydnabod** rôl a chyfrifoldebau'r Hyfforddwr o ran addysg a hyfforddiant
- Ystyried trefniadau ar gyfer **sefydlu** Hyfforddwyr
- Cyfranogi mewn prosesau i boblogi a diweddaru'r **gronfa ddata** o Hyfforddwyr sydd gan y Trefnwyr Addysg
- Sicrhau bod cydnabyddiaeth i gyfrifoldebau addysgol Hyfforddwyr trwy ddarparu **amser** amlwg a digonol ar gyfer y rôl, fel y bydd hynny'n briodol, trwy gynlluniau swyddi
- Bod yn hyblyg wrth ddyrannu **amser** i gyflawni swyddogaeth yr hyfforddwr yn unol â gofynion y tîm neu'r adran ac anghenion yr Hyfforddwr unigol[13]
- Darparu cymorth o ran hyfforddiant a **datblygiad proffesiynol** Hyfforddwyr, gan fapio'r trefniadau yn erbyn 7 maes Fframwaith Academi'r Addysgwyr Meddygol, a sicrhau y cydymffurfir â safonau'r GMC
- Darparu **arfarniad** blynyddol o'r elfen addysgol o gynllun swydd yr Hyfforddwr fel rhan o drefn arfarnu'r GIG gan roi ystyriaeth i'r berthynas rhwng darparu gwasanaethau ac addysg a hyfforddiant
- Sicrhau bod cyfle i'r Hyfforddwyr dderbyn **adborth** parhaus ac adeiladol ar eu perfformiad yn cyflawni eu rolau
- Annog Hyfforddwyr i ymgysylltu â phrosesau **sicrhau ansawdd**, yn ôl y gofyn, gan gynnwys cwblhau Arolwg Hyfforddwyr Cenedlaethol y GMC
- Cyfrannu'n weithredol at brosesau **rheoli ansawdd**, fel sy'n ofynnol, sy'n ymwneud â darparu addysg a hyfforddiant gan gynnwys rhoi adborth i'r Trefnwyr Addysg
- Gweithredu ar ganfyddiadau neu ganlyniadau gwaith **rheoli ansawdd** o ran rolau Hyfforddwyr trwy roi sylw i feysydd sy'n achosi pryder ac anghenion datblygu neu drwy gydnabod arfer da a'i rannu
- Cefnogi Hyfforddwyr i fynd i **gyfarfodydd** sy'n ymwneud â'r rôl neu â darparu addysg a hyfforddiant
- Annog Hyfforddwyr i gymryd rhan mewn **gweithgareddau ategol** sy'n ymwneud â darparu addysg a hyfforddiant meddygol, gan gynnwys cymryd rhan mewn gwaith recriwtio i swyddi gradd hyfforddi, cyfweliadau derbyn i ysgolion meddygol, paneli Adolygiad Blynyddol o Ddilyniant Cymhwysedd neu fyrddau arholi a chyflawni gweithgareddau addysgol a chyfleoedd dysgu fel Digwyddiadau Dysgu Strwythuredig gyda myfyrwyr a hyfforddeion
- Darparu strwythurau a phrosesau **cymorth** cyfadran yn lleol ar gyfer Hyfforddwyr a sicrhau eu bod yn gwybod sut mae cael y cymorth hwn, os bydd gofyn

---

[13] Gall fod gofyn treulio mwy o amser yn cynorthwyo myfyrwyr neu hyfforddeion sydd â phroblemau perfformiad na’r hyn sydd ei angen ar fyfyrwyr neu hyfforddeion eraill ac felly mae'n rhaid i'r Darparwr Addysg Lleol sylweddoli bod angen hyblygrwydd o ran yr amser a dreulir yn cyflawni rôl yr Hyfforddwr o dan yr amgylchiadau hyn.

- Darparu trefniadau i Hyfforddwyr **gydgysylltu** ag eraill er mwyn sicrhau ymagwedd gyson at ddarparu addysg a hyfforddiant a rhannu arfer da ar draws meysydd arbenigol a phroffesiynau
- Cydnabod, hyrwyddo a **gwobrwyo** arloesedd a rhagoriaeth wrth gyflawni rôl yr Hyfforddwr
- Cymryd camau priodol lle bydd pryderon ynghylch Hyfforddwyr unigol a rhoi camau **adfer** ar waith lle bydd hynny'n briodol
- Cydgysylltu â'r Trefnwyr Addysg ynghylch **penderfyniadau** na ddylai unigolion barhau i fod yn Hyfforddwyr a thynnu'r gydnabyddiaeth yn ôl
- Ymrwymo i **ddarparu** addysg a hyfforddiant meddygol (a'u datblygu) trwy fodloni gofynion Disgwyliadau neu Gytundeb Lefel Gwasanaeth â'r Trefnwyr Addysg a'r gwaith comisiynu cysylltiedig
- Bod yn atebol i'r Trefnwyr Addysg am **ddefnyddio'r adnoddau** a dderbyniwyd i gefnogi addysg a hyfforddiant meddygol

YR HYFFORDDWR

Mae Hyfforddwyr Meddygol yn feddygon profiadol sydd wedi'u hyfforddi'n briodol, sy'n gyfrifol am addysg a hyfforddiant myfyrwyr meddygol a/neu hyfforddeion meddygol ôl-raddedig mewn amgylchedd ymarfer meddygol. Mae Hyfforddwr yn darparu goruchwyliaeth sy'n briodol i gymhwysedd a phrofiad y myfyriwr neu'r hyfforddai a'r amgylchedd hyfforddi. Bydd yn rhan o'r diwylliant a'r amgylchedd dysgu ac yn cyfrannu ato, yn darparu adborth ar gyfer dysgu a gall fod â chyfrifoldeb penodol am arfarnu a/neu asesu.

I gefnogi darparu addysg a hyfforddiant meddygol o ansawdd uchel, mae gan yr Hyfforddwr gyfrifoldeb i wneud y canlynol:

- Cyflawni rôl yr Hyfforddwr a ddiffiniwyd gan y Trefnwyr Addysg neu yn y disgrifiadau swydd, fel y bydd hynny'n briodol
- Cymryd rhan yn y gweithgareddau **sefydlu** sydd ar gael ar gyfer rôl yr Hyfforddwr
- Defnyddio'r **amser** a neilltuwyd ar gyfer cyflawni rôl yr Hyfforddwr yn y cynllun swydd i gyflawni'r rôl a'r cyfrifoldebau a ddiffiniwyd yn y Cytundeb hwn, gan wneud hynny'n briodol ac yn effeithiol
- Nodi eu **hanghenion dysgu** a chyfleoedd perthnasol i ddatblygu'n broffesiynol (gellir gwneud hyn yn y cyfarfod arfarnu ar y cyd ag arfarnwr)
- Ymrwymo i dderbyn **datblygiad proffesiynol** sy'n berthnasol i rôl yr Hyfforddwr er mwyn datblygu sgiliau a chymhwysedd a darparu tystiolaeth o'r sesiynau hyfforddiant a fynychwyd neu a gwblhawyd mewn ymateb i gais
- Arddangos yr **agweddau a'r ymddygiad** sy'n briodol i rôl yr Hyfforddwr, a darparu tystiolaeth o hynny ar gais
- Ymgyrraedd at ragoriaeth wrth gyflawni rôl yr Hyfforddwr. (Gall hyn olygu datblygiad proffesiynol pellach gan gynnwys dilyn modiwlau astudio, cymhwyster ffurfiol mewn addysg feddygol, aelodaeth o gyrff proffesiynol gan gynnwys Academi'r Addysgwyr Meddygol neu ymgysylltu ag ysgolheictod.)
- Cymryd rhan mewn **arfarniad** blynyddol o elfen addysgol y cynllun swydd, fel rhan o drefniadau arfarnu'r GIG
- Ymgysylltu â phrosesau **rheoli ansawdd** yn ôl y gofyn a chwblhau Arolwg Hyfforddwyr Cenedlaethol blynyddol y GMC[14] ar gais.
- **Cydgysylltu** ag eraill, yn yr adrannau clinigol a'r Darparwr Addysg Lleol, i sicrhau ymagwedd gyson at ddarparu addysg a hyfforddiant a rhannu arfer da ar draws meysydd arbenigol a phroffesiynau
- Cymryd rhan mewn **gweithgareddau ategol** sy'n ymwneud â darparu addysg a hyfforddiant meddygol. Gallai hyn gynnwys cymryd rhan mewn prosesau recriwtio i swyddi gradd hyfforddi, cyfweliadau, paneli Adolygiad Blynyddol o Ddilyniant Cymhwysedd neu fyrddau arholi a chyflawni gweithgareddau addysgol a chyfleoedd dysgu megis digwyddiadau dysgu strwythuredig gyda myfyrwyr a hyfforddeion
- Defnyddio'r strwythurau a'r prosesau **cymorth** sydd ar gael i gynorthwyo wrth ddarparu a datblygu'r rôl hyfforddi, yn ôl y gofyn[15]

---

[14] Ni fydd Hyfforddwyr sy'n dysgu myfyrwyr meddygol israddedig yn unig yn gymwys i gwblhau Arolwg Hyfforddwyr Cenedlaethol y GMC

[15] Bydd llofnodi'r Cytundeb yn caniatáu i Hyfforddwyr gael mynediad at wasanaethau llyfrgell a TG GIG Cymru, sy'n cynnwys mynediad at gasgliad helaeth o e-adnoddau ar y We, gan gynnwys e-Gyfnodolion, e-Lyfrau a chronfeydd data pwysig.

Cyfrifoldebau Cyffredinol yr Hyfforddwr

- Ymgyfarwyddo â'r wybodaeth ddiweddaraf am y cwricwla perthnasol, y portffolio dysgu, polisi lleol sy'n ymwneud â darparu addysg a hyfforddiant, damcaniaeth addysgol a thechnegau addysgol ymarferol
- Trin cleifion, cydweithwyr, myfyrwyr a hyfforddeion ag urddas, cwrteisi a pharch bob amser a hyrwyddo diwylliant lle na cheir camwahaniaethu nac aflonyddu, gan ystyried egwyddorion cydraddoldeb ac amrywiaeth
- Galluogi myfyriwr neu hyfforddai i ddysgu trwy dderbyn cyfrifoldeb dros reoli cleifion yng nghyd-destun llywodraethu clinigol a diogelwch cleifion
- Sicrhau y gwerthfawrogir gofal clinigol am y cyfleoedd dysgu y mae'n eu cynnig, a bod y dysgu a'r addysgu wedi'u hintegreiddio yn narpariaeth y gwasanaeth gan sicrhau bod yr amgylchedd yn hwyluso dysgu effeithiol bob amser
- Bod yn effro i fyfyrwyr neu hyfforddeion y mae eu hymddygiad, eu hiechyd, eu cynnydd neu eu perfformiad yn achosi pryder a rheoli a chefnogi'r unigolyn, lle gwelir bod problemau, yn unol â'r polisïau lleol a chanllawiau'r Trefnydd Addysg perthnasol
- Cydgysylltu a chyfathrebu'n briodol â Hyfforddwyr eraill a'r Trefnwyr Addysg o ran datblygiad a chynnydd myfyrwyr a hyfforddeion, yn enwedig ar ddiwedd lleoliad neu pan fydd gofyn 'trosglwyddo' cyfrifoldebau
- Cydweithio â meddygon eraill sy'n cyfrannu, trwy eu hymarfer, at addysgu, hyfforddi neu oruchwylio myfyrwyr neu hyfforddeion a phobl eraill yn y gweithle aml-broffesiwn sydd â rolau rheoli a darparu addysg a hyfforddiant, a rhoi cymorth iddynt
- Mynd i gyfarfodydd sy'n berthnasol i rôl yr Hyfforddwr a lledaenu gwybodaeth i fyfyrwyr neu hyfforddeion, neu bobl eraill sydd â rhan yn y ddarpariaeth addysg a hyfforddiant, fel y bydd hynny'n briodol
- Trefnu bod cydweithiwr priodol yn cyflawni rôl yr Hyfforddwr yn ystod unrhyw gyfnod o absenoldeb a rhoi gwybod i Gyfarwyddwr y Rhaglen Hyfforddi berthnasol neu'r Ysgol Feddygol berthnasol os bydd yr absenoldeb yn para mwy na phedair wythnos

Diffiniadau o Rolau Hyfforddwr

Mae'r GMC yn gofyn bod pedair math o rôl yn cael eu cydnabod i Hyfforddwr meddygol mewn addysg a hyfforddiant israddedig ac ôl-raddedig.

Diffinnir cyfrifoldebau penodol Hyfforddwyr yn y disgrifydd swydd neu'r disgrifiad swydd perthnasol sydd gan y Trefnydd Addysg perthnasol a dylid darllen y rhain ochr yn ochr â'r canllawiau lleol neu genedlaethol eraill ar bob un o rolau'r Hyfforddwr.

Diffinnir y rolau fel a ganlyn -

Addysg Israddedig

Y rhai sy'n gyfrifol am oruchwylio cynnydd myfyrwyr ym mhob ysgol feddygol

> *un neu ragor o feddygon a nodwyd gan ysgol feddygol sy'n gyfrifol am oruchwylio llwybrau dysgu a chynnydd addysg myfyrwyr. Gallent fod yn feddygon ymgynghorol y GIG neu'n academyddion clinigol sy'n gweithio fel cydlynwyr bloc neu gwrs.*

Mae Ysgol Meddygaeth Prifysgol Caerdydd wedi mapio'r diffiniad hwn i'r rheiny sy'n aelodau o fyrddau arholi ac yn goruchwylio cynnydd myfyrwyr yn y cam hwnnw. Mae'r rolau hyn yn cynnwys Cyfarwyddwr Blwyddyn (a Dirprwy Gyfarwyddwr), Arweinydd Modiwl, Arweinydd Thema ac Arweinydd Asesu.

Mae Ysgol Feddygol Prifysgol Abertawe wedi mapio'r diffiniad hwn i rolau sy'n cynnwys y tîm Arweinyddiaeth (Penaethiaid a Dirprwy Benaethiaid Rhaglenni, Cyfarwyddwyr Rhaglenni, Arweinwyr Blwyddyn a Charfan, Arweinwyr Is-bwyllgorau a Dirprwy Arweinwyr) ac Arweinwyr Addysgu Academaidd (Arweinwyr Wythnos, Llinyn, Thema ac Arweinwyr Dulliau Clinigol Integredig).

Cydlynwyr arweiniol ym mhob Darparwr Addysg Lleol

> *un neu ragor o feddygon ym mhob Darparwr Addysg Lleol sy'n gyfrifol am gydlynu hyfforddiant myfyrwyr, am oruchwylio eu gweithgareddau ac am sicrhau bod y gweithgareddau hyn yn darparu gwerth addysgol.*

Mae Ysgol Meddygaeth Prifysgol Caerdydd wedi mapio'r diffiniad hwn i'r rheiny a benodwyd yn Uwch-ddarlithwyr Anrhydeddus sy'n rheoli lleoliadau myfyrwyr yn y Darparwyr Addysg Lleol ac yn ddolen gyswllt â'r Brifysgol.

Mae Ysgol Feddygol Prifysgol Abertawe wedi mapio'r diffiniad hwn i'r rheiny sydd â rolau allweddol o ran arwain neu drefnu rhaglenni'r Ysgol Feddygol neu o ran addysgu myfyrwyr meddygol. Mae'r rhain yn Arweinwyr Addysgu Clinigol (Arweinwyr Ymlyniad, Isddarlithyddiaeth, Dysgu yn y Gymuned ac Arweinwyr Ardal).

Mewn addysg israddedig, pennir yr amser a neilltuir ar gyfer cyflawni gwaith Hyfforddwr gan y rôl benodol, ac fe'i diffinnir yn y disgrifydd rôl neu'r disgrifiad swydd perthnasol sydd gan y Trefnydd Addysg perthnasol.[16]

Rhaid i'r gweithgareddau datblygu proffesiynol a gyflawnir gan unigolion mewn unrhyw rôl Hyfforddwr israddedig gyfateb i o leiaf 8 awr bob blwyddyn a rhaid iddynt gydymffurfio â safonau'r GMC o ran 7 maes Fframwaith Academi'r Addysgwyr Meddygol dros gylch o bum mlynedd, wedi'u halinio, lle bydd hynny'n bosibl â'r cylch ailddilysu meddygol (a chan gwmpasu o leiaf 2 o feysydd y Fframwaith bob blwyddyn.

[16] Bydd yr amser a neilltuir ar gyfer cyflawni rôl Uwch-ddarlithydd Anrhydeddus yn amrywio, yn dibynnu ar faint y Darparwr Addysg Lleol y lleolwyd y swydd ynddo.

Hyfforddiant Ôl-raddedig

Goruchwylydd Addysgol

> *hyfforddwr a gaiff ei ddethol a'i hyfforddi'n briodol i fod yn gyfrifol am oruchwyliaeth a rheolaeth gyffredinol ar lwybr dysgu a chynnydd addysgol hyfforddai yn ystod lleoliad neu gyfres o leoliadau. Rhaid i bob hyfforddai gael goruchwylydd addysgol penodol. Mae'r goruchwylwyr addysgol yn helpu'r hyfforddeion i gynllunio'u hyfforddiant a chyflawni'r canlyniadau dysgu cytunedig. Y Goruchwylydd sy'n gyfrifol am y cytundeb addysg ac am ddod â'r holl dystiolaeth berthnasol at ei gilydd i ffurfio barn grynodol ar ddiwedd y lleoliad neu'r gyfres o leoliadau.*[17]

Rhaid bod gan bob hyfforddai Oruchwylydd Addysgol penodol a dylid rhoi gwybodaeth ysgrifenedig i'r hyfforddai am hyn. Gall hyfforddeion gael yr un Goruchwylydd Addysgol ar hyd eu rhaglen hyfforddi, am rannau o'u hyfforddiant neu ar gyfer lleoliad clinigol unigol - y Darparwr Addysg Lleol fydd yn pennu'r union fodel. Gall Goruchwylydd Addysgol fod wedi'i leoli mewn adran wahanol, ac weithiau, mewn sefydliad gwahanol i'r hyfforddai neu'r hyfforddeion y mae'n gyfrifol amdanynt.

Y drefn arferol yw na chaiff Goruchwylydd Addysgol oruchwylio mwy na phedwar hyfforddai ar yr un pryd, yn amodol ar ddarparu amser priodol yn y cynllun swydd i gyflawni'r swyddogaethau goruchwylio addysg a ddiffinnir yn y Cytundeb hwn. Dylid trafod amrywiadau i'r trefniant hwn gyda'r Trefnydd Addysg perthnasol cyn llofnodi'r Cytundeb. Fel rheol, bydd yr amser a nodir mewn cynllun swydd ar gyfer cyflawni rôl Goruchwylydd Addysgol yn gyfwerth ag o leiaf 0.25 sesiwn cefnogi gweithgareddau clinigol yr wythnos i bob hyfforddai a oruchwylir.

Gall Goruchwylydd Addysgol weithredu hefyd fel Goruchwylydd Clinigol Penodol ar gyfer hyfforddai neu hyfforddeion a gall y rolau hyn orgyffwrdd i raddau.

Rhaid i'r gweithgareddau datblygu proffesiynol a gyflawnir gan Oruchwylwyr Addysgol gyfateb i o leiaf 8 awr bob blwyddyn a rhaid iddynt gydymffurfio â safonau'r GMC o ran 7 maes Fframwaith Academi'r Addysgwyr Meddygol dros gylch o bum mlynedd wedi'u halinio, lle bydd hynny'n bosibl, â'r cylch ailddilysu meddygol (ac o leiaf 2 o feysydd y Fframwaith bob blwyddyn.

Goruchwylydd Clinigol Penodol

> *hyfforddwr sy'n gyfrifol am oruchwylio gwaith clinigol hyfforddai penodedig trwy gydol y lleoliad mewn amgylchedd clinigol neu feddygol ac sydd wedi'i hyfforddi'n briodol i wneud hynny. Bydd yn darparu adborth adeiladol yn ystod y lleoliad hwnnw. Bydd yn arwain ar ddarparu adolygiad o ymarfer clinigol neu feddygol yr hyfforddai trwy gydol y lleoliad a fydd yn cyfrannu at adroddiad y goruchwylydd addysgol sy'n nodi a ddylai'r hyfforddai symud ymlaen i'r cam hyfforddi nesaf neu beidio.*[9]

Mae'r rôl hon wedi'i dadgyfuno o oruchwyliaeth glinigol, sy'n rhywbeth y mae pob meddyg yn ei wneud mewn ymarfer clinigol. Dywed y GMC fod angen "darparu adnoddau a chymorth priodol" ar gyfer y cyfraniad hollbwysig hwn ond nad yw cydnabyddiaeth ffurfiol gan y GMC yn ofynnol ar gyfer y rôl hon.

Ar gyfer pob lleoliad neu fodiwl, rhaid bod gan bob hyfforddai Oruchwylydd Clinigol Penodol a dylid rhoi gwybodaeth ysgrifenedig i'r hyfforddai am hyn. Gall Goruchwylydd Clinigol Penodol weithredu hefyd fel Goruchwylydd Addysgol ar gyfer hyfforddai neu hyfforddeion a gall y rolau hyn orgyffwrdd i raddau.

Y drefn arferol yw na chaiff Goruchwylydd Clinigol Penodol oruchwylio mwy na phedwar hyfforddai ar yr un pryd, yn amodol ar ddarparu amser priodol yn y cynllun swydd i gyflawni'r swyddogaethau goruchwylio lleoliad neu fodiwl. Dylid trafod amrywiadau i'r trefniant hwn gyda Deoniaeth Cymru cyn llofnodi'r Cytundeb. Fel rheol, bydd yr amser yn gyfwerth â chyfradd safonol leiaf, sef 0.25 sesiwn cefnogi gweithgareddau clinigol yr wythnos (faint bynnag o hyfforddeion a oruchwylir).

Rhaid i'r gweithgareddau datblygu proffesiynol a gyflawnir gan Oruchwylwyr Clinigol Penodol gyfateb i o leiaf 4 awr y flwyddyn a rhaid iddynt gydymffurfio â safonau'r GMC o ran maes 1-4 a maes 7 yn Fframwaith Academi'r Addysgwyr Meddygol dros gylch o bum mlynedd wedi'u halinio, lle bydd hynny'n bosibl, â'r cylch ailddilysu meddygol (ac o leiaf 2 o feysydd y Fframwaith bob blwyddyn). Dylid annog yr Hyfforddwyr hyn i geisio cyflawni o leiaf 8 awr o weithgareddau datblygu proffesiynol bob blwyddyn, h.y. yr un nifer â Hyfforddwyr mewn rolau eraill.

---

[17] Cyngor Meddygol Cyffredinol - 'Cydnabod a chymeradwyo hyfforddwyr: y cynllun gweithredu' (Awst 2012)

Cymhwysedd ar gyfer Rolau Hyfforddwr

Dylai pob Hyfforddwr fod yn feddyg sydd wedi mynegi diddordeb clir mewn hyfforddi, asesu a datblygu myfyrwyr meddygol israddedig a/neu hyfforddeion meddygol ôl-raddedig.

Rhaid i'r unigolion fod yn barod i ymrwymo i fod yn Hyfforddwr, gan gyflawni eu cyfrifoldebau hyfforddi o dan y Cytundeb hwn a dod yn fwy proffesiynol o ran rôl yr Hyfforddwr trwy ymrwymo i dderbyn datblygiad proffesiynol perthnasol a chyfrannu at arfarnu rôl Hyfforddwr.

I gyflawni cyfrifoldebau rôl Hyfforddwr, dylai fod gan unigolion wybodaeth a dealltwriaeth drylwyr o egwyddorion cydraddoldeb ac amrywiaeth a gweithio yn unol â'r rhain wrth gyflawni eu cyfrifoldebau fel Hyfforddwyr.

Mae'r cymwyseddau ar gyfer rôl yr Hyfforddwr yng Nghymru fel a ganlyn -

	Addysg Israddedig [18]		Hyfforddiant Ôl-raddedig	
	Yn gyfrifol am oruchwylio cynnydd myfyrwyr	**Cydlynydd Arweiniol**	**Goruchwylydd Addysgol**	**Goruchwylydd Clinigol Penodol**
Ymgynghorydd Meddygol Parhaol	cymwys	Cymwys	ar gyfer hyfforddeion Sylfaen, Craidd ac Uwch	ar gyfer hyfforddeion Sylfaen, Craidd ac Uwch
Ymgynghorydd Locwm	anghymwys	Anghymwys	anghymwys	anghymwys
Meddyg Teulu	cymwys	Cymwys	heb fod yn berthnasol	heb fod yn berthnasol
Meddyg Teulu Locwm	anghymwys	Anghymwys	anghymwys	anghymwys
Gradd staff, Meddyg Arbenigol neu Arbenigwr Cysylltiol (SAS) â Thystysgrif Cwblhau Hyfforddiant (CCT)	cymwys	Cymwys	ar gyfer hyfforddeion Sylfaen, Craidd ac Uwch	ar gyfer hyfforddeion Sylfaen, Craidd ac Uwch
Meddyg SAS heb CCT	cymwys	Anghymwys	ar gyfer hyfforddeion Sylfaen a Chraidd yn unig	ar gyfer hyfforddeion Sylfaen a Chraidd yn unig

O dan amgylchiadau eithriadol, bydd y Trefnydd Addysg perthnasol yn ystyried cymhwysedd fesul achos.

Caiff meddygon sy'n wynebu ymchwiliad o dan weithdrefnau Addasrwydd i Ymarfer y GMC gyflawni rôl Hyfforddwr oni bai eu bod wedi'u hatal rhag ymarfer neu bod eu hymarfer wedi'i gyfyngu tra bod yr ymchwiliad yn parhau. Mae cyfrifoldeb ar y Darparwyr Addysg Lleol i roi gwybod i'r Trefnydd/Trefnwyr Addysg perthnasol am hynny.

[18] Mae'r rolau Hyfforddwr israddedig y mae'r Trefnwyr Addysg wedi eu mapio i ddiffiniadau'r GMC yn benodiadau ffurfiol fel rheol gyda gofynion a manylebau person cysylltiedig, ac asesir y rhain yn ystod y broses recriwtio berthnasol.

Telerau Dealltwriaeth

Trwy lofnodi'r Cytundeb hwn bydd y llofnodwyr yn ymrwymo i gyflawni'r cyfrifoldebau a nodwyd yn y Cytundeb hyd eithaf eu gallu. Ar y cyd, mae'r partïon yn cyd-fynd ag ethos y Cytundeb hwn, sef hyrwyddo rhagoriaeth o'r ddeutu wrth ddatblygu, darparu a chefnogi addysg a hyfforddiant meddygol o ansawdd uchel.

Bydd gofyn bod Hyfforddwr sy'n newid cyflogaeth i Ddarparwr Addysg Lleol gwahanol yn llofnodi Cytundeb newydd.

Rhaid i barti sydd am dynnu'n ôl o'r Cytundeb hwn roi gwybod i'r partïon eraill, yn ysgrifenedig, am ei fwriad.

Rwyf wedi darllen a deall cynnwys y Cytundeb hwn a chyfrifoldebau'r Trefnydd Addysg yn arbennig, a chytunaf drwy hyn i lynu wrthynt.

Llofnod: **Enw:** YR ATHRO PETER DONNELLLY

(Llofnodwyd ar ran Addysg a Gwella Iechyd Cymru)

Swydd: Deon Israddedig **Dyddiad:** 13eg Tachwedd 2018

Llofnod: **Enw:** YR ATHRO STEVE RILEY

(Llofnodwyd ar ran Ysgol Meddygaeth Prifysgol Caerdydd)

Swydd: Deon Addysg Feddygol **Dyddiad:** 13eg Tachwedd 2018

Llofnod: **Enw:** YR ATHRO ANDREW GRANT

(Llofnodwyd ar ran Ysgol Feddygol Prifysgol Abertawe)

Swydd: Deon Addysg Feddygol Dyddiad: 13eg Tachwedd 2018

Rwyf wedi darllen a deall cynnwys y Cytundeb hwn a chyfrifoldebau'r **Darparwr Addysg Lleol** yn arbennig, a chytunaf drwy hyn i lynu wrthynt.

Llofnod: **Enw:**

(Llofnodwyd ar ran y Darparwr Addysg Lleol)

Swydd: Cyfarwyddwr Meddygol **Dyddiad:** 13eg Tachwedd 2018

Rwyf wedi darllen a deall cynnwys y Cytundeb hwn a chyfrifoldebau'r **Hyfforddwr** yn arbennig, a chytunaf drwy hyn i lynu wrthynt.

Llofnod: . . . . **Dyddiad:** . . . .

Teitl: . . . . **Enw(au) Cyntaf:** . . . . **Cyfenw:** . . . .

Rhif GMC:

Cedwir a defnyddir gwybodaeth bersonol yn unol â'r Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data a Deddf Diogelu Data (2018). Ni fydd y Trefnwyr Addysg yn datgelu'r wybodaeth hon i bersonau na chyrff anawdurdodedig ond byddant yn defnyddio'r wybodaeth, lle bydd hynny'n briodol, wrth gyflawni eu hamrywiol swyddogaethau a gwasanaethau. Mae'r manylion llawn yn y Nodyn Preifatrwydd ar gyfer Hyfforddwyr, sydd ar gael ar gais.

Mae rhestr o'r termau a'r acronymau sydd wedi'u cynnwys yn y Cytundeb hwn ar gael ar gais.

Mae’r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg | This document is also available in English